

Möödus 80 aastat märtsipommitamisest

80 aastat tagasi pommitas Nõukogude armee puruks suure osa Tallinnast. Laupäeval toimunud mälestusüritusel kõrvutati toimunud praeguste sündmustega Ukrainas.

9. märtsi rünnaku ajal hukkus üle 500 Eesti kodaniku. Hukkunuid mälestati laupäeva keskpäeval nende matmispaigal Siselinna kalmistul.

90-aastane Juta Tõnson sõidab igal aastal 9. märtsil Viljandist Tallinna. Märtsipommitamise öö on tal selgelt meeles.

"See oli hirmus. Mida vanemaks saad, seda rohkem selle peale mõtled ja hakkad rohkem aru saama kogu sellest asjast. Emal oli ikka hirmus nelja-aastase lapsega olla seal," rääkis ta.

Rünnaku peamiseks sihiks olid just rahulike elanike kodud.

Põlesid Niguliste kirik, linnaarhiivi hoone, koolid, haiglad.

Vanalinnas sai kõige rohkem kannatada Harju tänav. Süttis ka Estonia teater, kus oli just alanud balletietendus "Kratt".

Kahe rünnakulaine ajal hävis üle 1500 hoone ning 20 000 inimest jäid ilma oma kodust. Teise rünnakulaine ajal süttis ka maja Koidu tänaval, kus elas Juta Tõnsoni pere.

"Siis sai teine laine läbi ja tulime tagasi ja juba meie maja ka põles. Siis soojendasime ennast oma maja tule paistel. Terve see Koidu tänav ju läks sealt. Polnud ühtegi maja enam," meenutas ta.

Muinsuskaitse seltsi esimees Peep Pillak ütles, et märtsipommitamist ei tohi unustada ka siis, kui järjest vähemaks jääb neid, kes õuduste ööd ise mäletavad.

"Meid sunniti peaaegu pool sajandit unustama seda, mis toimus. Räägiti küll Tallinna taastamisest väga suurustlevalt, aga kuidas Tallinn hävines, sellest ei räägitud," sõnas Pillak.

Tema sõnul mõtleme praegu sellele, mis toimub Ukrainas.

Muinsuskaitse seltsi tänavusel plakatil on kõrvuti kaks fotot, kaks purustatud linna – Tallinn 80 aastat tagasi ja Harkiv praegu.

"See kõik on omavahel seotud ja agressor on üks ja sama," tõdes Pillak.

Hiljuti olid Tallinnas üleval plakatid, mis ei kujutanud 80 aasta taguseid sündmusi, vaid tõid hävingu kaasaega. Eesti Apostlik-Õigeusu kiriku ülempreester Aleksander Sarapik on aidanud üles ehitada sõjaväekaplanaati Ukrainas ja ütles, et sõjatsoonis olnud inimestele tuletasid need meelde, et midagi sellist juhtuda ei tohi.

"See hävingu nägemine toob esile midagi väga inimlikku.

err.ee

Estonia teater
Teater

Kaastunnet ja kaasamõtlemist, et meil midagi sellist ei saaks juhtuda ja ei peaks juhtuma," ütles Sarapik.

Niguliste kirikus oli laupäeva õhtul ka mälestuskontsert.

1944. aasta 9. märtsi õhtul ja sellele järgneval ööl korraldas Nõukogude õhuvägi Tallinnale kaks pommirünnakut, mille tõttu hukkus 554 Eesti kodanikku, 50 saksa sõdurit ja 121 sõjavangi.

Kahes rünnakulaines hävis kokku 1549 hoonet ja 3350 sai kahjustada. Tollasest linna elamispiinnast moodustas see ligi kolmandiku.

Toimetaja:

Merili Nael

Allikas:

"Aktuaalne kaamera"